

PUUGIHAMMUSTUS

Puugid levitavad peamiselt kahte haigust: viiruslikku puukentsefaliiti ja puukborrelioosi.

Puukentsefaliidi viirus on puugi süljes – viirus antakse edasi kohe hammustamise hetkel. Puukborrelioosi tekitaja paikneb puugi maos. Nakkuse ülekandumine puugilt inimesele ei toimu kohe hammustuse hetkel, vaid pärast seda, kui puuk on toitumise ehk vereimemise lõpetanud. Minimaalselt kulub selleks 17-24 tundi, kuid tõenäolisemalt toimub nakkuse ülekandumine 36-48 tunni pärast. Seega puugi kiire eemaldamine vähendab oluliselt puukborrelioosi nakatumise ohtu.

Mida teha, kui puuk on hammustanud?

- ❖ eemaldage puuk võimalikult kiiresti nahalt;
- ❖ puugi eemaldamiseks võtke peenikeste pintsettidega puugi pea lähedalt kinni ja sikutage ettevaatlikult (apteegis on saadaval ka spetsiaalseid puugi eemaldamise vahendeid);
- ❖ kui sikutamisel puugi keha eraldub, aga pea jääb sisse, on nakkuse ülekandumise oht möödunud ja arsti poole pöörduma ei pea;
- ❖ vältige puugi tagakeha pigistamist või mis tahes vahendiga määrimist, see võib puugil esile kutsuda oksendamise ja suurendada puugi maos oleva puukborrelioosi tekitaja sattumist haava;
- ❖ puugi eemaldamise järgselt peske hammustuskohta vee ja seebiga või puhastage desinfitseeriva vahendiga.

Millal pöörduda perearsti poole?

Kui Teil tekib mõne päeva või kuni kuu jooksul pärast kokkupuudet puugiga palavik või ilmnevad külmetushaiguse taolised haigusnähud või kui hammustuskoht hakkab punetama, siis tuleks pöörduda perearsti poole.

Puukentsefaliiti diagnoositakse vereanalüüsi alusel, puukborrelioosi eelkõige sümptomite (> 5cm läbimõõduga punetav laik nahal) alusel. Vereanalüüside tegemine on puukborrelioosi puhul abistav meetod.

Kindlasti ei ole vajalik kehalt leitud puugiga pöörduda perearsti poole. Erinevad laborid määravad puugil borrelioosi tekitajat ehk uurivad puugi tervist. Kui puugilt leitakse borrelioosi tekitaja, ei tähenda see veel, et Teie olete nakatunud. Profülaktikat ja varajast ravi sellisel puhul ei rakendata.

Kuidas puukidega levivaid haigusi ravitakse?

Puukentsefaliidil spetsiifiline ravi puudub. Aitab õigeaegne vaktsineerimine. Vaktsineerida saab aastaringselt perearsti juures.

Puukborrelioosi diagnoosi korral määrab raviarst antibiootikumikuuri. Üldiselt allub haigus ravile väga hästi, mistõttu selle kulgu ei veni ning raskeid kõrvalnähte esineb üsna harva.

Kahjuks ei teki pärast borrelioosi läbipõdemist immuunsust ning on alati oht nakatuda uuesti, seega ka edaspidi peaks nakatumise vältimiseks järgima ennetavaid soovitusi.

Koostaja: Kadi Kenk (infektsioonikontrolli arst), Sisehaiguste kliinik, juuli 2019